

Návrh novely vyhlášky č. 108/2005 Sb., o školských výchovných a ubytovacích zařízeních a školských účelových zařízeních, ve znění pozdějších předpisů

VYHLÁŠKA
ze dne 2014,

kteřou se mění vyhláška č. 108/2005 Sb., o školských výchovných a ubytovacích zařízeních a školských účelových zařízeních, ve znění pozdějších předpisů

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy stanoví podle § 121 odst. 1 a § 123 odst. 5 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon):

Čl. I

Vyhláška č. 108/2005 Sb., o školských výchovných a ubytovacích zařízeních a školských účelových zařízeních, ve znění pozdějších předpisů, se mění takto:

1. V § 2 odst. 2) se za slovy využívání volného času vypouští část věty *formou zájmových činností* a vkládá část nové věty s následujícím textem: *„organizováním zájmových činností, aktivit vedoucích ke zdravému životnímu stylu včetně prevence rizikového chování, zajišťuje podmínky pro kvalitní přípravu na vyučování.“*

2. V § 3 v odst. 1) se třetí a čtvrtá věta vypouští a nahrazuje se následujícím textem: *„Nejnižší počet žáků a studentů ve skupině je 20 a nejvyšší počet žáků a studentů ve skupině je 27. V odůvodněných případech může ředitel domova zvýšit nebo snížit počet žáků a studentů ve skupině až o 3. Na prvních 30 žáků a studentů umístěných v domově jsou vymezeni tři vychovatelé nebo dva vychovatelé a jeden asistent pedagoga.“*

3. V § 3 odst. 3) se za první větou vkládá věta, která zní: *„Jsou-li ve skupině zařazeni též žáci a studenti se zdravotním postižením, je nejvyšší počet žáků a studentů ve skupině 24 za předpokladu, že počet žáků se zdravotním postižením je nejméně 5.“*

Čl. II

Tato vyhláška nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2015.

Ministr:

Platné znění vyhlášky č. 108/2005 Sb., o školských výchovných a ubytovacích zařízeních a školských účelových zařízeních, ve znění vyhlášky č. 436/2010 Sb., **s vyznačenými změnami**

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy stanoví podle § 121 odst. 1 a § 123 odst. 5 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon):

ČÁST PRVNÍ

ŠKOLSKÁ VÝCHOVNÁ A UBYTOVACÍ ZAŘÍZENÍ

§ 1

Typy školských výchovných a ubytovacích zařízení

Typy školských výchovných a ubytovacích zařízení jsou:

- a) domov mládeže (dále jen "domov"),
- b) internát,
- c) škola v přírodě.

Domov

§ 2

Účel domova

(1) Domov poskytuje žákům středních škol a studentům vyšších odborných škol ubytování, výchovně vzdělávací činnost navazující na výchovně vzdělávací činnost středních škol a vyšších odborných škol a zajišťuje těmto žákům a studentům školní stravování. V případě hodném zvláštního zřetele může být do domova umístěn i žák druhého stupně základní školy.

(2) Domov vede žáky a studenty k plnohodnotnému využívání volného času ~~formou zájmových činností~~. **organizováním zájmových činností, aktivit vedoucích ke zdravému životnímu stylu včetně prevence rizikového chování, zajišťuje podmínky pro kvalitní přípravu na vyučování.**

§ 3

Organizace domova

(1) Základní jednotkou výchovně vzdělávací činnosti v domově je výchovná skupina (dále jen "skupina"). Každou skupinu vede jeden vychovatel. ~~Nejnižší počet žáků a studentů ve skupině je 20 a nejvyšší počet žáků a studentů ve skupině je 30. V odůvodněných případech může ředitel domova zvýšit nejvyšší počet žáků a studentů ve skupině až o 3.~~ **Nejnižší počet žáků a studentů ve skupině je 20 a nejvyšší počet žáků a studentů ve skupině je 27. V odůvodněných případech může ředitel domova zvýšit nebo snížit počet žáků a**

studentů ve skupině až o 3. Na prvních 30 žáků a studentů umístěných v domově jsou vymezeni tři vychovatelé nebo dva vychovatelé a jeden asistent pedagoga.

(2) Ve skupině složené pouze ze studentů je nejnižší počet studentů 40 a nejvyšší počet studentů 50.

(3) Je-li skupina tvořena pouze žáky a studenty se zdravotním postižením, je počet žáků a studentů ve skupině shodný s počtem žáků ve třídě školy samostatně zřízené pro žáky se zdravotním postižením podle zvláštního právního předpisu.¹⁾ ***Jsou-li ve skupině zařazeni též žáci a studenti se zdravotním postižením, je nejvyšší počet žáků a studentů ve skupině 24 za předpokladu, že počet žáků se zdravotním postižením je nejméně 5.***

(4) Žáci se ubytovávají v pokojích odděleně podle pohlaví a popřípadě i podle věku.

§ 4

Umístování žáků a studentů v domově

(1) Při umístování žáka nebo studenta do domova přihlíží ředitel domova ke vzdálenosti místa jejich bydliště, dopravní obslužnosti z místa jejich bydliště, k jejich sociálním poměrům a zdravotnímu stavu.

(2) O umístění žáka nebo studenta do domova rozhoduje ředitel domova na základě přihlášky podané zákonným zástupcem nezletilého žáka, zletilým žákem nebo studentem. Zákonný zástupce nezletilého žáka, zletilý žák nebo student podává přihlášku na každý školní rok.

(3) Termín pro podání přihlášky do domova stanoví ředitel domova a informuje o něm studenta, zletilého žáka nebo zákonného zástupce nezletilého žáka; termín se zveřejní rovněž způsobem umožňujícím dálkový přístup.

(4) Ředitel domova písemně vyrozumí studenta, zletilého žáka nebo zákonného zástupce nezletilého žáka o umístění nebo neumístění do domova.

(5) Žákovi nebo studentovi je v průběhu školního roku ukončeno umístění v domově, pokud:

- a) o to požádá písemně zákonný zástupce nezletilého žáka, zletilý žák nebo student,
- b) zákonný zástupce nezletilého žáka, zletilý žák nebo student opakovaně neuhradil úplatu za ubytování nebo úplatu za školní stravování ve stanoveném termínu a nedohodl s ředitelem domova jiný termín úhrady,
- c) žák nebo student přestal být žákem střední školy nebo studentem vyšší odborné školy,
- d) žákovi nebo studentovi bylo povoleno přerušování vzdělávání,
- e) žák nebo student byl vyloučen z domova, 2) nebo
- f) žák nebo student se přestěhoval do místa, kde právnická osoba vykonává činnost školy, která ubytovanému žákovi nebo studentovi poskytuje vzdělávání.

§ 5

Úplata za ubytování v domově zřízeném státem, krajem, obcí nebo svazkem obcí

(1) Domov se pro stanovení výše úplaty člení na pokoje.

(2) Pokoje se zařazují do I. a II. kategorie. Pokoje, které mají nejvýše 3 lůžka, se zařazují do I. kategorie. Pokoje, které mají 4 až 6 lůžek, se zařazují do II. kategorie. Úplata za ubytování činí:

- a) v pokoji I. kategorie nejvýše 1 600 Kč za 1 lůžko na 1 kalendářní měsíc,
- b) v pokoji II. kategorie nejvýše 900 Kč za 1 lůžko na 1 kalendářní měsíc.

(3) Výši úplaty za ubytování v domově stanoví ředitel domova s přihlédnutím k vybavení domova a k úrovni poskytovaných služeb.

(4) Výše úplaty za ubytování v domově se nemění, i když žák nebo student není ubytován po všechny dny v kalendářním měsíci. Pokud však v průběhu školního roku žák nebo student z důvodů organizace vyučování ve škole, jejímž je žákem nebo studentem, opakovaně nebude v domově ubytován, úplata se mu přiměřeně sníží.

Občanské sdružení Asociace domovů mládeže a internátů ČR

Vocelova 1469/5, Hradec Králové, PSČ 500 02

www.domovy-mladeze.cz, e-mail: osadmin@dmhk.cz

MŠMT ČR

k rukám Ing. Karly Mališové

Karmelitská 7

Praha 1

Č.j.: 5/2014

V Hradci Králové dne 26. 6. 2014

Zdůvodnění návrhu novely vyhlášky č. 108/2005 Sb. předloženého pracovní skupině dne 23.6.2014

1) K ustanovení § 2 odst. 2:

Zdůvodnění:

- navrhovaná úprava blíže vymezuje širší působení domova mládeže, jak vyplývá z jejich poslání, účelu a skutečné činnosti, obsah činnosti DM není v současnosti legislativně dobře ošetřen;
- volný čas není naplněn pouze zájmovými činnostmi, domovy mají ve svých ŠVP podstatně širší škálu činností, forem a metod výchovné a vzdělávací práce;
- v současnosti domovy mládeže nemají RVP a vyhláška jim nestanoví cíle a úkoly v oblasti výchovy a vzdělávání, nezastíráme, že naší hlavní prioritou je začlenění DM do hlavního proudu vzdělávání a formulování obsahu činnosti DM chápeme jako první krok k realizaci tohoto cíle, byť víme, že to předpokládá změnu zákona č. 561/2004 Sb.;
- inspiraci nacházíme též ve vyhlášce č. 236/2009 Z. z. MŠ SR, o školskom internáte, kde v § 2 je konkretizován obsah činnosti těchto školských zařízení;
- úprava nepřináší zvýšené nároky na financování domovů mládeže.

2) K ustanovení § 3 odst. 1:

Zdůvodnění:

- v domovech přibývá žáků, kteří vyžadují individuální přístup;
- vychovatel by měl dostat větší prostor pro realizaci svých odborných kompetencí, např. pro pedagogickou diagnostiku, prevenci rizikového chování, individuální plánování výchovy apod., což vyžaduje snížit počet svěřených žáků ve výchovné skupině;
- navržená úprava ve většině domovů nepřinese zvýšené nároky na financování domovů mládeže;
- k poslední větě odst. 1 sdělujeme:
 - požadavek na 3 pedagogické pracovníky na prvních 30 žáků a studentů umístěných v domově, vyplývá z těchto skutečností:
 - předně z toho, že školský zákon vyžaduje dohled pedagogickým pracovníkem,
 - dále že tento dohled musí být v domově konán v době provozu domova, tj. 24 hodin denně (tzn. v třísměnném režimu práce) a také z toho, že
 - na domově probíhá denní výchovně vzdělávací činnost dle ŠVP,

- z toho logicky vyplývá, že pokud je ustavena byť jediná výchovná skupina, tak k zabezpečení dohledu musí být tři pedagogičtí pracovníci, z nich pak nejméně jeden povede výchovnou skupinu na pozici vychovatel;
- jde současně o důležitý požadavek na zajištění BOZ žáků v domovech.

S výše uvedeným souvisí problematika zajištění dostatečnosti dohledu nad žáky v nočních hodinách. Upozorňujeme na skutečnost, že za stávajících podmínek je v řadě domovů ohroženo zdraví a bezpečnost žáků, studentů a také pracovníků. Proto připomínáme náš návrh ze dne 4. 3. 2014, kde jsme v bodu 3 uvedli, že součinnost dvou pracovníků (v tom jednoho pedagogického) v nočních hodinách považujeme za nutnou v případě, že zajišťují dohled např. nad 70 a více ubytovanými. Uvedený počet považujeme za orientační a vychází z hodnocení praxe v menších DM. Předpokládáme, že definici dostatečnosti dohledu stanoví nová vyhláška k zajištění BOZ žáků, případně že tato věc bude zohledněna v novele vyhlášky o krajských normativních.

3) K ustanovení § 3 odst. 3:

- podpořit trend začleňování žáků a studentů se zdravotním postižením do běžných výchovných skupin;
- respektovat vyšší potřebu práce s žáky a studenty se zdravotním postižením, a proto se navrhuje nižší celkový počet žáků v této „smíšené“ skupině;
- další podrobnosti k argumentaci též v dokumentu se závěry pracovní skupiny zabývající se financováním domovů mládeže.

Současně připomínáme náš návrh na změny v dalších právních předpisech související se začleňováním žáků se zdravotním postižením do běžných výchovných skupin a naopak.

Zejména pak umožnit v plné míře aplikaci § 10 vyhlášky č. 73/2005 Sb. do výkladu § 3 odst. 3 vyhlášky č. 108/2005 Sb. tzn.:

- aby bylo možné zvýšit počet žáků ve skupině se zdravotním postižením o až 25% žáků ostatních, viz odst. 2 § 10 vyhlášky č. 73/2005;
- aby bylo umožněno integrovat až 5 žáků se zdravotním postižením do běžné skupiny (viz odst. 4 §10 vyhlášky č. 73/2005 Sb.) s tím, že nejvyšší počet žáků a studentů ve skupině bude 24 (je akceptováno v návrhu novely).

Základní podmínkou přitom je, aby DM nepřišel o zvýšený příspěvek na zdravotně postižené žáky v těchto smíšených skupinách. To znamená provést změny ve financování DM, protože ty získávají dnes vyšší příspěvek pouze na žáky zařazené do homogenních skupin žáků se zdravotním postižením, nikoliv příspěvek na jednotlivce integrované do běžných skupin (jednotkou výkonu je „najednou“ skupina, nikoliv žák, což postrádá logiku).

Znovu připomínáme, že kromě novely vyhlášky č. 108/2005 Sb. nebyla předložena stanoviska MŠMT ČR k našim dalším návrhům týkajících se zejména financování DM a BOZ (např. již uvedená změna § 10 vyhlášky č. 73/2005 Sb. nebo § 1 písm. t) vyhlášky č. 492/2005 Sb.), tak nepovažujeme tímto diskusi k novele vyhlášky za uzavřenou.

Naše původní návrhy, které byly na MŠMT ČR zaslány dne 26. 3. 2014, chápeme jako ucelenou řadu změn, které jsou vzájemně provázány a musí být tedy realizovány souběžně anebo v logické časové návaznosti. To znamená, že nám nepostačují pouze změny ve vyhlášce č. 108/2005 Sb., ale očekáváme změny i v dalších právních předpisech, nebo minimálně závazné stanovisko MŠMT ČR k jednotlivým podnětům.

S pozdravem

Mgr. Sylva Nekolová, předsedkyně OS ADMIN ČR

Zápis z jednání k problematice domovů mládeže

Datum a čas jednání: **pondělí 23. června 2014, 15:30–16:30 hod.**

Místo jednání: **MŠMT, Karmelitská 7, Praha 1, budova B, zasedací místnost č. 282**

Přítomní:

Za Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT):

- PhDr. Jindřich FRYČ, náměstek ministra – skupina pro vzdělávání
- Ing. Bc. et Bc. Petr BANNERT, Ph.D., ředitel odboru vzdělávání
- Mgr. Petr Vokáč, ředitel odboru legislativy
- PaedDr. Josef Rydlo, vedoucí oddělení středního a vyššího odborného vzdělávání
- Ing. Hana Pluskalová, vedoucí oddělení financování regionálního školství (RgŠ)
- Ing. Karla Mališová, oddělení středního a vyššího odborného vzdělávání
- Mgr. Jana Ondrejčková, oddělení odměňování pedagogických pracovníků

Za Školskou komisi Rady Asociace krajů ČR (AK ČR):

- Ing. Olga Johanidesová
- Mgr. Jitka Kafková

Za Školskou asociaci Unie školských asociací (CZESHA):

- Karel Dvořák (CZESHA)

Za ADMIN:

- Mgr. Sylva Nekolová, předsedkyně
- Mgr. Vlastimil Šíp
- Ing. Jan Kosek
- Mgr. Aleša Kymličková
- Ing. Roman Nejedlý

Poznámky k zápisu:

Zápis není doslovným přepisem, pouze se snaží rámcově popsat diskutovanou problematiku, příspěvky, názory a podněty. Zápis je neveržejný.

Použité zkratky:

DM	domov mládeže
ADMIN	Asociace domovů mládeže a internátů ČR
AK ČR	Asociace krajů ČR
PS	Poradní sbor domovů mládeže
RgŠ	regionální školství
KÚ	krajský úřad

Úvodní slovo ředitele odboru vzdělávání

Petr Bannert

- Zahájení pracovního jednání k problematice DM přivítání všech přítomných.
- Rekapitulace závěrů z minulého pracovního jednání:
 - Celou problematiku řešit ve spolupráci: MŠMT ↔ AK ČR ↔ ADMIN (plní se).
 - Koncem června 2014 uskutečnit další setkání ve stejném složení (splněno).
 - Odbor 24 připraví **návrh vyhlášky BOZ** (bude vycházet z verze zpracované v roce 2012), (aktuálně diskutována v rámci MŠMT).
 - Odbor 21 připraví návrh vyhlášky č. 108/2005 Sb. ve smyslu požadavků ADMIN (např. *Nejnižší počet žáků a studentů ve výchovné skupině je 20, nejvyšší počet žáků ve skupině je 27 (nyní 30)*).
 - Odbor 22 vyčíslí finanční náročnost těchto změn.
 - MŠMT ve spolupráci s ADMIN vytvoří základní vize o DM (jednotná koncepce – budoucnost), která by měla být v souladu s vizí AK ČR.

Diskuze k postavení DM, koncepce DM

Jindřich Fryč, Petr Bannert a přítomní pracovníci MŠMT a hosté

- Rekapitulace dalšího postupu v rámci připomínkování návrhu vyhlášky č. 108/2005 Sb.:
 - a) Pracovní verze návrhu vyhlášky č. 108/2005 Sb. byla zaslána ADMIN a PS k připomínkám a vyjádření s termínem do 5. 6. 2014 (viz příloha).
 - b) Požadavkům ADMIN a PS bylo vyhověno a jejich připomínky byly zapracovány do pracovní verze návrhu vyhlášky č. 108/2005 Sb., která byla všem členům včas poskytnuta. ADMIN požaduje zachování všech novelizačních bodů v plném rozsahu; včetně věty „Na prvních 30 žáků a studentů umístěných v domově jsou vymezeni tři vychovatelé nebo dva vychovatelé a jeden asistent pedagoga.“
Zdůvodnění ADMINu: *Dohled musí být v domově konán v době provozu domova, tj. 24 hodin denně (tzn. v třísměnném režimu práce) a také proto, že pokud je ustavena být jediná výchovná skupina, tak k zabezpečení dohledu musí být tři pedagogičtí pracovníci, z nich pak nejméně jeden povede výchovnou skupinu na pozici vychovatel. S tímto souvisí i problematika zajištění dostatečnosti dohledu nad žáky v nočních hodinách. ADMIN upozorňuje na skutečnost, že za stávajících podmínek je v řadě domovů ohroženo zdraví a bezpečnost žáků, studentů a také pracovníků. Proto je nutné zachovat tento návrh, neboť součinnost dvou pracovníků (z toho jednoho pedagogického pracovníka) v nočních hodinách považujeme za nutnou v případě, že zajišťují dohled např. nad 70 a více ubytovanými. Uvedený počet považují potřebný a vychází z hodnocení praxe v menších DM.*
 - c) Dle plánu legislativních úkolů sk. 2 bude návrh vyhlášky č. 108/2005 Sb. projednán v PV v říjnu 2014.
 - d) Platnost novely vyhlášky se předpokládá od 1. 1. 2015 Sb.
 - e) Vyhláška o BOZ dětí, žáků a studentů je aktuálně diskutována v rámci MŠMT.

Závěry z jednání, na nichž se shodli všichni přítomní

PhDr. Jindřich Fryč (závěrečná rekapitulace):

- MŠMT ve spolupráci s ADMIN vytvoří základní vize o DM (jednotná koncepce – budoucnost), která by měla být v souladu s vizí AK ČR. ADMIN předloží do konce září 2014 pracovní materiál – základní vize DM – jednotnou koncepci DM, který bude společně dopracován.
- Vyhláška č. 108/2005 Sb., o školských výchovných a ubytovacích zařízeních a školských účelových zařízeních, ve znění pozdějších předpisů, se mění takto (výpis z návrhu):

1. V § 2 odst. 2) se za slovy využívání volného času vypouští část věty *formou zájmových činností* a vkládá část nové věty s následujícím textem: *„organizováním zájmových činností, aktivit vedoucích ke zdravému životnímu stylu včetně prevence rizikového chování, zajišťuje podmínky pro kvalitní přípravu na vyučování.“*

Shoda všech přítomných.

2. V § 3 v odst. 1) se třetí a čtvrtá věta vypouští a nahrazuje se následujícím textem:

„Nejnižší počet žáků a studentů ve skupině je 20 a nejvyšší počet žáků a studentů ve skupině je 27. V odůvodněných případech může ředitel domova zvýšit počet žáků a studentů ve skupině až o 3. Na prvních 30 žáků a studentů umístěných v domově jsou vymezeni tři vychovatelé nebo dva vychovatelé a jeden asistent pedagoga.“

Zatím není úplná shoda. Věc se dále bude analyzovat.

3. V § 3 odst. 3) se za první větou vkládá věta, která zní:

„Jsou-li ve skupině zařazeni též žáci a studenti se zdravotním postižením, je nejvyšší počet žáků a studentů ve skupině 24 za předpokladu, že počet žáků se zdravotním postižením je nejméně 5.“

Shoda všech přítomných.

Praha 30. června 2014

Zapsala: Ing. Karla Mališová

Upravil a schválil: PaedDr. Josef Rydlo

Schválil: Ing., Bc. et Bc. Petr Bannert, Ph.D.